:: טעאטער — מוזיק — מואווים ::

נייעס פון דער מואווי וועלט

באריהמטע סטארס אין „מארמא הארי"

אזעלכע באריהמסקייטען ווי גרעטא גארבא און ראמאן נאוואראָ שפּילען צוזאמען אין דעם בילד „מארמא הארי", וואס איז די סענזאציאנעלסטע פּראָדוצירונג פון א ראמאנס וואס איז ארומגעוועבט ארום אייראפּא'ס גרעסטע פרויען שפּיאָנען. דזשאָרדזש פיצמאָרים איז דער דירעקטאר.

לייאָנעל באריימאָר, וועלכער האָט פאראורזיכט א סענזאציע מיט זיין שפּילען אין דעם בילד „א פרי סאול", האָט דאָרט איינע פון די דראַמאַטישסטע ראָלען אין זיין קאריערע.

לואיס סטאָן האָט דאָרט אויך איינע פון די סענזאציאָנעלסטע שפּיאָנען ראָלען.

אסטער האָט א גרויסע ראָלע אין „קאָרד לאָווער"

נילס אסטער, דער באריהמטער ליעבהאָבער פון יענער צייט ווען עס זענען נאָך געווען די שטילע בילדער, וועט איצט געהערט ווערען, ווען באָסטער קיטאָן וועט אָנהייבען ארבייטען אויף דעם קומענדיגען מעטראָ־גאָלדווין־מייער בילד „קאָרדבאָרד לאָווער".

„שנאזיל"־דיוראנטי אין א סקרין סענזאציע

איין בילד האָט געמאַכט דזשיטי דיוראנטי אלס א סקרין־סענזאציע, דאָס איז דאָס בילד „געס ריטש קוויק וואָלינג פאָרד", אין וועלכען ער שפּילט צוזאמען מיט וויליאם הענס דיוראנטי, האָט איצט אקאָנטראַקט מיט דער מ. ג. מ. אויף א לאנגער צייט. זיין צווייטע ראָלע איז מיט לאָרענס טיבעט אין „די קיוכאן לאָיז סאָנס".

„טארזאן" אויפ'ן לייוועגס

דער באריהמטער וו. ס. ווען דייק פון דער דזשאנגעל דראמע וועט ווידער אויפגעהערט א בילד פון דער ווילדערניש. דאָס מאָל איז עס דאָס בילד „טארזאן".

פארפאסער פון „גרענד האָטעל" שרייבט פאר דער מ. ג. מ.

וויקי באום, די באריהמטע עסטריכישע שרייבערין, וועלכע האָט אָנגעשריבען די פּיעסע „גרענד האָטעל", און וואָס איז געווען דער גרעסטער דערפאָלג פון היינטיגען יאָהר, האָט אונטערגעשריבען א קאָנטראַקט צו שרייבען פאר דער מעטראָ־גאָלדווין־מייער סטודיאָ.

יאָ! די סטארס זענען אויך אבערגלויביש

א סך פון די גרויסע מואווי סטארס זענען אפשר ניט אבערגלויביש, אבער דאָך ווילען זיי פון זיך כ'ניט אראָפּוואַרפן זייערע אלטע געוואוינהייטען. אט זענען ביישפּילען:

מעריאָן דייוויס וועט בשום אופן נימ קויפען קיין פאָטעטבוך, און ווען עס שיקט זיך אויף אבייסל זאָלץ אויס'ן טיש, וועט זי גלייך כאַפּען ביסלאָך זאָלץ און אויסבערגעוואָרפען איבער איהרע אפּקלען.

גרעטא גארבאָ האָט ליעב צו געהן אויס'ן רעגען, אבער זי וועט ניט אָנטאָן קיין געלען רעגען־מאַנטעל.

מיט דער גאנצער טרופּע מאַכען היינטיגען פרייטאָג אין א האַרצינער מוזיקאַלישער קאָמעדיע, מיט'ן נאָמען רחל'ע ווערט א כלה".

משה אוישער האָט עס אליין פאר־פאסט, און דאָס פאַרויכערט שוין דעם דערפאָלג פון דער פּיעסע. עס וועט זיין א גרויסער כאָהר מיט 20 נומערען אמת'ער אידישער מוזיק און א סך האַרציגע פאר־ווייליגונג.

עס וועט זיין פון אלעס א סך.

גרויסע געסט אין סטענדערד

פלאָרענס וויים — משה אוישער

דער סטענדערד טעאטער האָט צוגעקראָגען גאָר גרויסע געסט, וועלכע זענען, אגב, גוט באַקאַנט אין טאראנטאָ, א דאנק זייער פריהערדיגען באזוך דאָ אין שטאדט.

די נייע געסט זיינען: משה אוישער, פלאָרענס וויים, יעקב זאנגער און אנדערע, צוזאמען מיט דער אריינגעלעגטער טרופּע וועלכע האָט זיך גוט באַליעבט געמאַכט ביי אונז

זייער ערשטען אויפטריט אין סטענדערד טעאטער וועלען די געסט, צוזאמען מיט דער גאנצער טרופּע מאַכען א מוזיקאַלישע קאָמעדיע, מיט'ן נאָמען „רחל'ע ווערט א כלה".

— איך צווייפעל בכלל צי דאַרף מען עס גאָר אנדערש שפּעלען, ווייל . . .

— וואָס, דו מיינסט טאַקע, אז ער וועט זיך דערהרנענען?

— מסתם האָט זי זיך געדאַרפט אָן איהם פאַרטשעפּען. און אמאָל קען זיך מאַכען טאַקע . . .

— שוין געענדיגט, ווייסט נישט? מענשען געהען ארויס נאָך יעדען אקט... און אפשר, שא, די מוזיק שפּיעלט...

—נו, וואוהין וועלען מיר יעצט געהן? גלייך אהיים, עס איז נאָך דאָכט זיך פרי.

— צי עס איז געווען א גוטע "שאו"? כ'ווייס ניט. ס'הייסט, כ'האָב שוין געזעהן בעסערע, נאָר סיי ווי, וואָס וואָלטען מיר געטאָן בעסער'ס דעם אוועגט?

— איך ווייס נישט, צי זאָלען מיר געהן היינט אין טעאטער, צי ניין, וואָס זאָגסטו?

— איך ווייס ניט, צי עס איז כאָטש א לייטישע פאַרשטעלונג, האָסט ניט געהערט?

— איז וואָס פאר א טיקעטס קויפט מען? הם... א שאד געלט... מען קען ניט זיין קיין דבר אחר... מילא זאָל מיינס... גיט מיר צוויי טיקעטס...

— אפשר וואָלטען מיר זיך געקענט זעצען נעהענטער, הא? מעקס?

"כ'ווייס? מיר'ן ווארטען ביז עס וועט ווערען פינסטער, וועלען מיר זעהן".

"די צוויי זיינען שוועסטער און ברודער, צי דאָס זיינען פרעמדע? זיי זאָלען זיין פרעמדע, וואָלטען זיי זיך דאָך געקושט. אפשר וועלען זיי זיך נאָך קושען."

— דאכט זיך, אז דאָס איז איהר חתן, אבער זי ווייסט עס נישט. און אפשר איז עס גאָר איהר מוטערס פריינט, וואָס איז פאַרלאָרען געגאנגען.

— ער קוקט אויס צו זיין אן עהר־ליכער מאַן, ניין? און אפשר וועט זיך באלד ארויסווייזען, אז ער איז פון די, וואָס קענען בלויז ריידען שעהנע ריידע־לאך.

— אפשר וואָלסטו ניט נערעדט און געלאָזט הערען א וואָרט, וואָסמען רעדט, הא?

— כא־כא־כא! סט'געהערט? איך האָב פאַרהערט צי האָט ער געזאָגט "נעהן אויף קוליעס". צי "נעהן אין שול", אבער ס'אי גוט געזאָגט.

— זע, דאָרטען זיצט, דאכט זיך, היה, אונזער היה, צי ניין? זאָל דאָס זיין איהר מאַן, וואָס זיצט אזוי לעבען איהר?

—מ'קען ניט זיין זיכער, אז אידי־שער טעאטער נעהט אונטער. אמת, עס איז קיין ראיה. ניט...

— וואָס זשע זאָל איך דיר ברענגען, א טרונק, צי א שטיקעל שאָקאָלאד?

טעאטער ספּקות — פון כוילעם וואו

עמא לאזאראוו שייוועד.

עמא לאזאראוו שייוועד

דער שרייבער פון די דאָזיגע צייליען האָט געהאט דאָס פאַרגעניגען צו הערען עמא לאזאראוו שייוועד מיט באנאה פינף יאָהר צוריק. ווען זי איז אויפגעטראטען ביי א קאָנצערט אין סטענדערד טעאטער אין טאראנטאָ. זי האָט פאַרמאָגט א שעהנע שטימעלע, ווייט ניט פאָלקאָס אנטוויקעלטע. ניט אכטעדניג אָבער אויף דעם איז געווען מעהר ווי אנגענעהם צו הערען איהר זיינגען.

איבערהויפּט שעהן האָט זי געזונגען אידישע פאָלקס לידער.

א גאנץ אנדערע עמא לאזאראוו שייוועד האָבען מיר געהערט ווען זי איז אויפגעטראטען ביי דעם לאנטשעאן פון דער הרסה לעצטען מאָנטאג אין קינג עדוואַרד האָטעל. די שייוועד וועלכע מיר האָבען געהערט אין קינג עדוואַרד האָטעל פאַרמאָגט א פאָלשטענדיג אנטוויקעלטע מעצאָ־סאָפּראַנאָ. וואונדער־שעהנע טענער, א רייכער קאָליר, מיט א גאָר גרויסען פאַרנעהם, איר שטימע פאַרמאָגט קראַפט און פיעל־פאַרבינדיקייט, אָפט מיט כוואַליג־קייט אין הרייטאַל.

אין איהר פּראָגראַם האָט עמא לאזאראוו שייוועד געהאַט פאַרשיידענאַרטיג־קייט, פון אפּערא אריעס ביז אידישע פאָלקס לידער און אין אלע האָט זי גע־מאַכט גרויס בייפאַל. אין איהר פּראָגראַם האָט שייוועד באוויזען אז זי איז ניט נאָר א גוט אנטוויקעלטע זינגערין נאָר זי איז אויך אן ארטיסטין, מיט א גרויסער צוקונפט פאר איהר.

גלייכצייטיג איז ווערט צו באמערקען אז ביי דעם זעלבען לאנטשעאן זעגנען אויך אויפגעטראטען דוד וואַרדי און דער טאראנטער גוט באַקאַנטער זינגער אויירווינג לעווין.

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטער רעדאקטאר: —

איך בעט אייך צו לאָזען וויסען דורך אייער צייטונג אז מיר האָבען איצט נייע נעסט אין אידישען טעאטער אין טאָ־ראנטאָ.

איך בין געווען אין ניו יארק און האָב צו אונזער קאָמפּאניע אנגעשטרט די פאָלגענדע שוישפּיעלער: משה אוישער, פלאָרענס וויים, יעקב זאנגער און חוה זימאנד. מיט די שוישפּעלער און מיט אונזער קאָמפּאניע וועלען מיר יעצט קע־נען געבען דעם טאראנטער אידישען פּוב־ליקום, דאָס וואָס דער עולם האָט אלע מאָל פאַרלאנגט.

מיר וועלען יעצט הענען שפּיעלען מוזיקאַלישע קאָמעדיעס, אפערעטען, מע־לאַדראַמעס, דאָס וואָס דו אידען אין טאָ־ראנטאָ האָבען ליעב.

די קאָמפּאניע איז יעצט פאַרשטאַרקט געוואָרען מיט יונגע שעהנע אקטיאָרען. גו־טע זיינגער. מיט איין וואָרט דאָס בעסטע וואָס טאראנטאָ האָט ביז יעצט געהאַט. און אזוי ווי אייער צייטונג ווערט געלעזען פון די אידען אין טאראנטאָ, און איהר האָט זיך שטענדיג באנומען צום אידישען טעאטער מיט א וואַרימען געפיהל האָף איך אז איהר וועט ווייטער אונז געבען אייער פולע שטיצע ווי ביז יעצט, און זעהן אז דער אידישער טעאטער אין טאָ־ראנטאָ זאָל זיין דערפאָלגרייך.

דאנקענדיג אייך פאר דרוקען דאָס ברוועל, פאַרבלייב אייך אייער,

אב. קאָנגוט,
קאָמפּאניע מענעדזשער.

פון דעם. דר. ה. ראָזמאַרין צע פּרעזעס פון אידישען "קאָלאָ")

טראַכט ווערען אלס פּאָזיטיווער און גע־וואונשענער פאר די אינטערעסען פון דער אידישער באפעלקערונג אין פּוילען. מיר ווייסען פון דער ערפאהרונג, אז דאָס מיניסטעריום צוליעב פאַרשיערענע סבות און הויפּטזעכליך צוליעב איהר ארבייטס־איבערלאַסטונג פלעגט לאָנג אויפהאַלטען די בודזשעטען פון די גרעסערע אידישע קהלות, וואָס זיינען איהר דערלאַנגט גע־וואָרען, אין איינקלאַנג צו די פאַרפליכ־טענדע פאָרשריפטען, צום באשטעטיגען וואָס עס האָט, ניט אין איין פאַל, פאַר־האַלטען און זאָגאַר צושטערט דעם נאָר־מאַלען ארבייטס־טעמפּאָ און ארבייטס־גאנג אין די אידישע קהלות.

עס איז אויסערהאַלב יעדען ספּק, אז דורך די וואיעוואָרזיטוועס וועלען די קהלה בודזשעטען באַרייטענד שנעלער ער־לעדיגט ווערען. און דער פּרט איז פון כלל ניט פון קליינער וויכטיגקייט פאר דעם אידישען קהלה. וועזען אין פּוילען. אָבער ווי באלד מיר האָבען א גרונד צו זעהן דעם שנוי אלס נעגאַטיווען איז דאָס צוליעב די ברייטע קאָמפּעטענצען, וואָס די נייע פאַראַרדנונג זעהט פאר די וואיע־וואָרזיטוועס און צוליעב די בפירושע אנ־ווייזונגען וואָס זיינען אָנגעגעבען אין דער פאַראַרדנונג, וועלכע זיינען קלאָהר דייט־ליך געוועזענדעס געגען די נאציאָנאַלע און דעמאָקראַטישע שיכטען פון דער אידי־שער באפעלקערונג, וועלכע האָבען תמיד בייַ א קאָנצערט אין סטענדערד טעאטער אין טאראנטאָ. זי האָט פאַרמאָגט א שעהנע שטימעלע, ווייט ניט פאָלקאָס אנטוויקעלטע. ניט אכטעדניג אָבער אויף דעם איז געווען מעהר ווי אנגענעהם צו הערען איהר זיינגען.

איבערהויפּט שעהן האָט זי געזונגען אידישע פאָלקס לידער.

א גאנץ אנדערע עמא לאזאראוו שיי־ווער האָבען מיר געהערט ווען זי איז אויפגעטראטען ביי דעם לאנטשעאן פון דער הרסה לעצטען מאָנטאג אין קינג עד־וואַרד האָטעל. די שייוועד וועלכע מיר האָבען געהערט אין קינג עדוואַרד האָטעל פאַרמאָגט א פאָלשטענדיג אנטוויקעלטע מעצאָ־סאָפּראַנאָ. וואונדער־שעהנע טענער, א רייכער קאָליר, מיט א גאָר גרויסען פאַרנעהם, איר שטימע פאַרמאָגט קראַפט און פיעל־פאַרבינדיקייט, אָפט מיט כוואַליג־קייט אין הרייטאַל.

אין איהר פּראָגראַם האָט עמא לאזאראוו שייוועד געהאַט פאַרשיידענאַרטיג־קייט, פון אפּערא אריעס ביז אידישע פאָלקס לידער און אין אלע האָט זי גע־מאַכט גרויס בייפאַל. אין איהר פּראָגראַם האָט שייוועד באוויזען אז זי איז ניט נאָר א גוט אנטוויקעלטע זינגערין נאָר זי איז אויך אן ארטיסטין, מיט א גרויסער צוקונפט פאר איהר.

גלייכצייטיג איז ווערט צו באמערקען אז ביי דעם זעלבען לאנטשעאן זעגנען אויך אויפגעטראטען דוד וואַרדי און דער טאראנטער גוט באַקאַנטער זינגער אויירווינג לעווין.

פון אפּטימיסט.

די רוסישע סאוויעטען...

דער "געלער ראמאי" אָבער איז פון אלע בלאָעערס קלינער,
ווייל לייכטער צו פאַרצוקען איז א לעמעל, ווי א טינער...

אין ליטא אידען איז פאַרוועהרט
צו קויפען מלוכה־באָדען;
אין פּוילען כאָטש פאַרגינט מען אונז
"פיער איילען" פאר בעם שאַרען . . .

דער קעניג קאַרל האָט דערלויבט
זיין ברודער'ס שידוך ענדליך...
מיט פּעטש פיעל לייכטער פּועל'ס מען
א טובה ווי מיט רענדלאך.

דער נייער האַי־קאָמישאָנער
פון פאַלעסטינא האָט שוין
געערדט און די מאַנדאַט־פּראָבלעם
נאָר ניט געוואָגט צו "טאַטשען"...

ער האָט באַטאָנט, אז ער איז א
סאָלדאַט וואָס קומט נאָר דיענען...
איצט וועלען פעהלען נאָר אין לאנד
קיין חלוצים, נאָר "מאַריגען"!

מיין פריינדין וואָלט שוין יוצא זיין
מיט א סאָלדאַט אפילו,
ווייל קיינער וויל ניט קענען זי
פון ליעבהאָבער ציוויל.

האָט דער מענש מיט וואָס צו שטאַלצירען געגען דער אומוויסענדער היה?

פון י. מאַלין

איז א מענש א היה, אָדער ניט?

לויט דער ביבעל, שטעהט דער מענש טהייל זיכער אמת'ע חיות מיט די זעל־מענש, ניט פאַרגעסט, איז דאָך באשא־פען געוואָרען אין דעם פּורעם פון דעם באשעפער אליין. ער איז דאָך דער הערשער אבער אלע באשעפענישען פון דער יבשה און פון ים. טא ווי קען מען אזא איינעם אנרופען מיט דעם נאָמען היה? דאָס איז דאָך איינפאַך א גאָטס לעסטערונג.

אין פלוג איז דאָס טאַקע אזוי, אָבער אז מען וויל זיין אמת און אויס־ריכטיג צו זיך אליין, זיינען מענשען — אפשר ניט אלע — אָבער דער גרעסטער אויף א גאָר היכער מדרגה, וואַרים א בע אינסטינקטען, נייגונגען, קליינינקייט־טען און געמיינהייטען, וואָס מען זעהט ביי די פיער פיסיגע ברואים. און ניט נאָר האָט זיך א מענש מיט וואָס אי־בערצונעהמען געגען דעם לייב, פערד־אָדער הירש.

פאַרקעהרט, דער פּנים דאַרף ביי איהם רויט ווערען פון שאנדע פאר די שעהנע מעשים, וואָס ער באגעהט אויף אונזער וועלטעל. ווייט געהען זוכען באַ־ווייזען פאר דער דאָזיגער באהויפּטונג, וואָס איינינע וויסענשאַפטלייט זאָגען ארויס, דאַרף מען ניט. דאָס זיינען מעשים בכל יום, אונזערע פעהלערען וואַרפען זיך אין די אויגען אזוי בלוט, אז מען דאַרף זיין א גרויסער עזות פּנים דאָס אויס־פאַרלייקענען.

טענה'ט דער מענש, אז ער איז שוין דערמיט אליין א יחסן, וואָס ער באזיצט דעם כח הדבור, ער קען רעדען, שעהן רע־דען, וועהרענד די היה קען דאָס ניט. איז די טענה, ערטענס, נאָר ניט קוין ריכטי־גע, ווייל רעדען קען דאָך אויך דער פּאַ־פּוגיי און נאָך א מין ריידען, אז א קאָזאַק קען רויט ווערען פון בושה, צווייטענס, איז נאָר רעדען ניט אזא גוואַלדיגע מעשה. פון א סך ריידען הויבט מען אָן צו פּלאַפּ־לען און מען דערעדט זיך מאַנכעס מאָל צו אזעלכע שטות'עריין אז עס שלאָגט חלשות צו הערען דאָס. און וואָס איז מכח דעם שטומען, וואָס קען ניט ריידען? איז ער דעפאר קיין מענש ניט? ניט אמת. מאַנכע שטומע האָבען א סך מעהר יושר פון רעדענדיגע. הייסט עס דאָך, אז ריידען איז ניט אזא טייערע מציאה און וויבאַלד אזוי, טא וואָס איז אזוי דער יחוס מיט אונז צוויי פיסיגע?

און אז ניט אלע מאָל איז הערען א מעלה, קען מען דאָך זעהן, וואָס היטלער מיט זיינע ווערטער פיהרט אויס: צו וואָס די פּוילישע בויאַנעס דערפיהרען מיט זייערע ציינגער: וואָס רומעניען טהוט אויף און די אנדערע יחסנים וואָס בילען מיט ווערטער און פאַרגיפטען די וועלט מיט זייערע צונגען.

וואָס רומעניע טהוט אויף און די אנ־דערע יחסנים, וואָס בילען מיט ווערטער און פאַרגיפטען די וועלט מיט זייערע צונ־גען. הלואי וואָלטען זיי ניט גערעדט און נאָר געביסען אליין. וואָלט מען זיך אפשר געקענט אויסהיטען פון זיי. בילען זיי אָבער ריידענדיג און ווירקען אויף אנדערע נאַכעוטאָן זייער ביישפּיעל. מיינט עס, אז מען וואוינט אין שפּאַניע און די שווערד־ווערטער טויטעט אין רוים, אזוי לאנג דערגרייבט זי. איז טאַקע אז אך און וועה צו אזא מעלה.

דער מענש איז קלוג, ער שאפט, ער ענטדעקט. אמת, אָבער וויפיעל אזעלכע מעשען קען מען דאָס אָנצעהלען? מען זאָגט אז ארום און ארום זיינען פאַראַן אויף דער וועלט צוויי ביליאָן מענשען. טא ווי גרויס איז דער פּראָצענט פון די געלעהרטע, גוטע אידעאַלע מענשען?

לויט דער קאַבאַליסטישער לעהרע, זיינען בלויז ל"ו צדיקים, זעקס און דרייס־יג עהרליכע. אמת גוטע מענשען פאַראַן אויף דער וועלט און אין זייער זכות עק־זיסטירען מיר אלע. היינט, וויפיעל, ווי גרויס איז די צאָהל פון די מיטעלמעסיגע ניט אהער ניט אהין מענשען, אזעלכע, וואָס זיינען געגייגט מעהר צו יושר, איי־דער צו פאַרדאַרבענהייט? זעהר א קליינער פּראָצענט, ממש א גאָרנישט אין פאַרגלייך מיט די רשעים.

דערצעהלט די ביבעל, אז ווען אברהם דער גרויסער מענשענפריינד, האָט זיך דערוואוסט אז מען נעהט חרוב מאַכען סדום און עמורה האָט ער גענומען טענה'ן צו דעם רבונו של עולם: וואָס, סטייטש, היתכן? הו, דער ריכטער פון דער וועלט, הו גאָט, זאָלסט ניט האַנדלען מיט משפּט? וואָס הייסט עפּעס נעהמען און מאַכען א תל פון שטעדט! און ווי גע־שיקט זיך עס גאָר, אז דו זאָלסט אומ־ברענגען דעם צדיק צוליעב דעם רשע? ! און ווי איז א דאָרטען זיינען פאַראַן פופ־ציג פיינע, עהרליכע מענשען — פאַר־וואָס זאָלען זיי אומקומען צוזאַמען מיט די שלעכטע?

האָט איהם גאָט געענטפערט, אז אויב אין יענע שטאָדט וועלען זיך גע־פינען פופציג צדיקים, וועט ער צוריקצי־הען דעם גזר־דין און די זינדיגע וועלען בלייבען לעבען אין דעם זכות פון די פּרר־מע, און אזוי האָט זיך אברהם מיט דעם רבונו של עולם געדונגען, ביז ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אויף צעהן. דאָס הייסט אין פאַל אין סדום און עמורה וועלען זיך אָנגעהמען אפילו נאָר צעהן פיינע לייט, וועלען די שטעדט געשוינט ווערען. אָבער ביי צעהן איז דאָס געבליבען. מעהר האָט אפילו אזא פילאָנטראָפּ ווי אברהם ניט געוואָלט רעדען, ווייל וועניגער פון צעהן איז שוין נאָר מיאוס צו שפּאַרען זיך.

מיינט עס אז ווען אפילו אין די חרוב געוואָרענע שטעדט זיינען געווען א מיליאָן מענשען, האָבען זיי נעמוזט האָ־בען א מכין צדיקים, א פּשיטא שוין פאַר צוויי טויזענט מיליאָן מענשען אויף דער גאנצער וועלט וואָלטען מיר דאָך געדאַרפט האָבען גאָר א סך צדיקים.

האָבען מיר זיי? נאָט ווייסט, מיר שיינט, אז ניט און אויב ניט, האָט אונ־זער וועלטעל ניט פאַרדיענט דאָס זעלבע ווי די מענשען פון סדום ועמורה? ווער ווייסט, אפשר יא, אפשר וועט מיט אונז פריהער אָדער שפּעטער פּאַסירען א מורא־דיגע קאַטאַסטראָפע, און דער ערד קוגעל וועט פאַרוואַנדעלט ווערען אין גפרית ומלח?

די צרה איז נאָר, וואָס אפילו די מענשען, וועלכע טענה'ן, אז זיי זיינען די קווינטס עסענץ פון דער מענשהייט, דער בעסערער עלעמענט, די צדיקים אין פעלץ — אָט זיי אליין זיינען איינגעשמירט אין בלוט פון אויבען ביז אראָפּ. אין מענשען בלוט, וואָס זיי אליין האָבען פאַרגאָסען למען האמת והצדק כלומרשט. ווען עס לעבט איצט דער גרויסער ישעיה, וואָלט ער זיכער צו אזעלכע אויסגעשריען: אוועק צבוע'קעס, פאַנאַטיקער, ידיכם דמים מלאו, אייערע הענט זיינען פול מיט בלוט דאָ דאָס איבער פאַר דיין זוהן שלמה'ן, אָט דאָס איז געווען דער ענטפער. וואָס דוד האָט געקראָגען אויף זיין גאָבעלען פאַרשלאָג.

היינט שטעלט זיך שוין פאַר וויפיעל מענשען בלוט עס ווערט איצט פאַרגאָסען טאַקע דורך מענשען אליין? זאָל אפילו דאָס זיין אין נאָמען פון אידעאַל. אָבער בלוט איז דאָך דאָס. טא פרעג איך אייך, וואָס פאַר מיוחסים זיינען מיר? און מיט וואָס שטעהען מיר העכער פון חיות און פאַרוואָס זאָלען מיר זיך באַטראַכטען אלס העכער פון זיי. האָבען דאָך שוין לאנג אונזערע חכמים געזאָגט: ומותר אדם מן הבהמה אין — ניטא קיין חילוק צווישען דעם מענשען און דער בהמה.

נעלט! נעלט! נעלט!

מיר גיבען אייך געלט צו ליקווידירען אייערע חובות אָדער אויף אנדערע נוצליכע צוועקען.

נידעריגסטע ראַטעס אין שטאָדט.

איהר ברויכט ניט זיין קיין שערהאַל־דער, און איהר מוזט נישט צאָהלען קיין דיום.

די איינציגע קאָמפּאַני אין טאָראָנטאָ, וואָס אפּערירט אונטער רעגיערונגס אויפזיכט.

CENTRAL FINANCE — CORPORATION —
Dundas Square and Victoria Sts: Head Office.

ברענטש אָפיס — 455 ספּעדיינע עוועניו
מידוויי 1157, 1152.

טראַבעל מיט'ן מאָגען?

נעהמט

עקס־לאַקס

(אין ענגליש EX-LAX)

דער פאַמיליען אָפּיהר־מיטעל

אין איינגיע שטונדען ריינינגט עס אייער מאָגען אויף א נאַטירליכען וועג און איהר פיהלט ווידער פריש און מונטער.

עקס־לאַקס קומט אין 2 פאָרמען: „טשאָקאָלאַד" און „פיג פליווער" (פייגען).

אין אלע דראַג סטאָרס.